

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів
Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
«___» _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Фіскальне та митне адміністрування»

на тему: **«МАЙНОВЕ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ»**

Виконавець:

студент факультету фінансів та банківської справи

Гогулінський Володимир Володимирович _____

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Луценко Ірина Сергіївна _____

/підпис/

Одеса 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ.....	7
1.1. Ідентифікація сутності майнового оподаткування.....	7
1.2. Ретроспектива розвитку системи майнового оподаткування.....	21
1.3. Механізм оподаткування майновими податками.....	29
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНА ПРАКТИКА ТА ПРОБЛЕМАТИКА МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	37
2.1. Моніторинг фіскального значення майнового оподаткування в Україні за період 2013-2019 рр.....	37
2.2. Доцільність застосування пільг в майновому оподаткуванні.....	52
2.3. Діагностика фіскальної та регулюючої особливості плати за землю, як основної складової майнових податків за 2013-2019 рр.....	62
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ.....	70
3.1. Зарубіжний досвід оподаткування майна та можливості його впровадження в українську практику.....	70
3.2. Шляхи підвищення ефективності майнового оподаткування в Україні.....	77
3.3. Прогнозування надходжень податку на майно в Україні за допомогою економіко-математичної моделі.....	87
ВИСНОВКИ.....	100
Список використаних джерел.....	104

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Основним завданням соціально-економічного розвитку країни, яка стала на шлях модернізаційних перетворень, є забезпечення місцевого самоврядування фінансовими ресурсами для задоволення суспільних потреб. Достатність фінансових ресурсів дає органам місцевого самоврядування можливість виконувати покладені на них функції і створювати умови для реалізації стратегій розвитку регіонів та країни загалом.

Започаткований в Україні процес фіскальної децентралізації сприяв збільшенню надходжень місцевих податків і зборів, але не усунув проблемні аспекти їх стягнення. У цьому контексті особливе місце відводиться майновому оподаткуванню як одному з основних джерел власних фінансових ресурсів місцевих бюджетів.

Податки на майно є невід'ємною частиною податкових систем розвинутих країн. Вони виступають не лише як важливий фіскальний інструмент, а й як соціально справедливий економічний регулятор розвитку країни. Крім того, досвід таких країн світу свідчить, що майнове оподаткування є одним з ефективних джерел податкових надходжень, і йому приділяється особлива увага. Застосування податків на майно, особливо на місцевому рівні, здатне значною мірою посилити виконання ними їхніх функцій та сприяти розвитку території.

Вивчення окремих аспектів проблем, пов'язаних з оподаткуванням майна, його впливом на фінансовий стан суб'єктів господарювання та виконанням запланованих податкових надходжень у дохідну частину бюджету, знайшло своє відображення в наукових розробках вчених, таких як: Б.С. Гузар, Г.В. Долга, А.Г. Дубоносова, А.І. Крисоватий, А.М. Мельник, О.А. Фрадинський, В.І. Дубровський, В.В. Черкашин, І.В. Педь та багато інших.

Дослідженню земельного оподаткування України присвячено праці вітчизняних науковців, а саме: В.І. Болонська, Л.І. Бобошко, М.М. Свердан, О.К. Терентьєва, А.М. Третяк, Г.М. Білецька, А.С. Павлій, О.В. Шевченко та інші.

Розгляд теоретичних засад оподаткування транспорту пов'язаний з іменами таких українських вчених як: А.С. Овчаренко, В.І. Даналишин, О.М. Стефанків, О.А. Ціжма, І.Є. Криницький, якими було визначені загальні принципи та актуальні проблеми.

Проте наявність ряду дискусійних питань потребує подальшого дослідження, що пов'язано з тим що система майнового оподаткування в Україні останнім часом суттєво змінилася, зазнавши як кількісних, так і якісних змін. Але, незважаючи на позитивні зміни в податковому законодавстві, механізм адміністрування податків на майно та їх фіскальна роль на сьогодні є недосконалими. Все це свідчить про актуальність теми обраного наукового дослідження.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретичних засад майнового оподаткування та надання практичних рекомендацій щодо його вдосконалення в напрямках посилення фіскальної ефективності та регулюючого потенціалу. Для досягнення визначеної мети необхідно виконати наступні завдання:

- систематизувати наукові розробки вчених для ідентифікації сутності майнового оподаткування;
- простежити ретроспективу становлення та розвитку системи майнового оподаткування в світі та в Україні;
- дослідити механізм оподаткування майновими податками;
- здійснити моніторинг фіскального значення майнового оподаткування в Україні;
- проаналізувати доцільність застосування пільг в майновому оподаткуванні;

- здійснити діагностику фіскальної та регулюючої особливості плати за землю, як основної складової майнових податків;
- проаналізувати зарубіжний досвід оподаткування майна та можливості його впровадження в українську практику;
- розглянути шляхи підвищення ефективності майнового оподаткування в Україні;
- спрогнозувати надходження податку на майно в Україні за допомогою економіко-математичної моделі.

Об'єктом кваліфікаційної роботи є процес оподаткування майна в Україні

Предметом кваліфікаційної роботи є економічні відносини, що виникають в процесі оподаткування майна.

Методи дослідження. У процесі дослідження були використанні загальноприйняті методи системного та комплексного дослідження: метод аналізу і синтезу – при деталізації системи майнового оподаткування шляхом розчленування її на складові частини; історичний метод – для дослідження історичного розвитку майнового оподаткування; табличний метод – для оформлення статистичних даних у вигляді таблиць; метод порівняння – для зіставлення фактичних даних звітних та попередніх років; статистико-економічні методи – для оцінки фіскального значення майнових податків у структурі доходів Зведеного бюджету; графічний метод – для наочного відображення результатів дослідження; метод порівняння – при вивченні зарубіжного досвіду застосування майнових податків; методи факторного аналізу – при виявленні й вимірюванні впливу факторів на результативність оподаткування майна; економіко-математичний метод – для визначення впливу факторів на показники надходження майнових податків та прогнозування; абстрактно-логічний метод – при формулюванні висновків.

Особистий внесок. Наукові положення, висновки та пропозиції дослідження, які виносяться на захист, отримані автором самостійно.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи стали законодавство України, зокрема, Податковий Кодекс України та інші законодавчі та нормативні акти; наукова література та електронні ресурси з питань майнового оподаткування; офіційні звіти Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби України, Державної податкової служби, Державної служби статистики України, Державної служби з питань геодезії та кадастру.

Науковою новизною отриманих результатів є теоретичне обґрунтування та практичне вирішення сукупності завдань пов'язаних із удосконаленням механізму оподаткування майновими податками. Більш повно теоретичні та практичні здобутки кваліфікаційної роботи, що визначають її наукову новизну полягають у наступному:

- набули подальшого розвитку напрями удосконалення механізму оподаткування майновими податками, які враховують доцільність застосування податкових пільг з майнових податків та зміни бази оподаткування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;

- набули подальшого розвитку оцінювання фіскальної ефективності та регулюючого потенціалу майнових податків.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що представлені напрямки удосконалення можуть бути використані в роботі Податкової служби України при розробці нормативно-правових актів, у роботі науково-дослідних установ та навчальному процесі.

Публікації. За результатами дослідження опубліковано статтю в електронному фаховому виданні «Ефективна економіка» на тему: «Моніторинг фіскальної ролі майнового оподаткування в Україні».

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 111 сторінок друкованого тексту, містить 24 таблиці та 11 рисунків. Список використаних джерел нараховує 75 найменувань та займає 8 сторінок.

ВИСНОВКИ

1. Розглядаючи сутність майнового оподаткування було встановлено, що досі як у науковому середовищі, так і в законодавчій площині немає загальноприйнятого поняття «майнові податки». Тому існує три основні погляди науковців, щодо визначення сутності майнового оподаткування, а саме:

- на перший погляд, оподаткування майна формує сукупність податків, пов'язаних з наявністю чи переміщенням власності. У цьому сенсі майнові податки повинні включати податки на прибуток, податки на приріст капіталу та ресурсні платежі, що не зовсім доречно;

- другий погляд полягає у визначенні майна об'єктом оподаткування лише тоді, коли платник податків має податкове зобов'язання, тобто у контексті закону про певний податок на майно;

- третій погляд полягає у визначенні об'єктом оподаткування лише майна (рухомого та нерухомого), незалежно від можливості забезпечити дохід його власнику. Такий підхід у спрощеній формі й відображає суть оподаткування майна.

2. У результаті дослідження генезису виникнення та розвитку оподаткування майна було встановлено, що посилення на майнові податки датуються давньою Грецією та Римом. Наприклад, у Стародавній Греції була ейсфора - тимчасовий надзвичайний внесок, необхідний для фінансування за форс-мажорних обставин (війна, будівництво морського флоту), а в Стародавньому Римі існував податок *tributum*, розмір якого залежав від земельної власності громадянина.

Першим класичним податком на майно на території України можна вважати податок, який був введений в 947 р. Княгинею Ольгою. Що стосується незалежної України, то розвиток майнового оподаткування можна об'єднати у два періоди, а саме: перший період (1991-2014 рр.) – це період становлення майнових податків в Україні, який супроводжувався розробкою нових

законопроектів та вдосконаленням бази податків на майно; другий період (2014 - дотепер) – після внесення змін до Податкового кодексу України та, як результат, формування розділу "Податок на майно" у Податковому кодексі.

3. Проаналізувавши механізм майнового оподаткування в Україні можна стверджувати, що майнові податки заохочують власників краще використовувати наявні в них активи; створюють основу для органів місцевого самоврядування при формуванні додаткових стимулів для підвищення привабливості їх територій задля проживання та започаткування бізнесу. Проте наявні й недоліки, а саме: невідповідність отриманих доходів громадян витратам, які необхідно сплатити власникам майна у вигляді податку; надання великої кількості податкових пільг, що фактично звільняє фізичних осіб від сплати цього податку; відсутність диференційованих ставок податку залежно від площі нерухомості.

4. У результаті проведення моніторингу фіскальної ефективності майнових податків було встановлено, що майнові податки мають низьку фіскальну ефективність, це підтверджується низькою питомою вагою майнових податків у доходах Зведеного бюджету України на рівні 2,9% та зменшенням частки їх у ВВП. Аналіз сучасного стану оподаткування майна в Україні вказує на необхідність реформування системи оподаткування майна, яка може бути як стабільним джерелом доходів місцевих бюджетів, так і важливим економічним регулятором країни. Перш за все, реформа податку на майно в Україні має бути спрямована не лише на збільшення його фіскальної ролі, що є дуже важливим напрямком у контексті децентралізації, а й на врахування соціальної, економічної та екологічної складових податку на майно.

5. Досліджуючи доцільність застосування пільг з майнових податків було встановлено, що визначення критеріїв надання податкових пільг є досить складною проблемою, особливо для країн з низьким рівнем економічного розвитку. При встановленні критеріїв надання податкових пільг з майнових податків необхідно враховувати економічну мету таких податків – наповнення

дохідної частини бюджету з дотриманням принципів соціальної справедливості та ефективності використання нерухомості. Ось чому з точки зору оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, пільги повинні застосовуватися лише до власників нерухомості, що належить до груп доходів перших п'яти децилів, та власного нерухомого майна економ-класу, успадкованого або приватизованого державного житла через розпад Радянського Союзу. Для власників земель необхідно зменшити кількість пільг і перейти до принципу об'єктивності в їх встановленні.

6. При здійсненні діагностики фіскальної та регулюючої особливості плати за землю, як основної складової майнових податків було встановлено, що сфера земельних відносин в Україні, як і в багатьох країнах європейського простору, є важливим інструментом державного регулювання економічного сектору, а тому відіграє важливу роль у суспільстві та у фінансовій політиці держав. Плата за землю є другим за обсягом джерелом фіскальних надходжень до місцевих бюджетів. Динаміка плати за землю свідчить про стабільне збільшення надходжень з року в рік, а її структура свідчить про те, що вона складається в основному з орендної плати та головними платниками плати за землю є юридичні особи.

7. У результаті дослідження зарубіжного досвіду оподаткування майна було встановлено, що зарубіжний досвід розвинутих країн показує нам наскільки є різноманітними майнові податки в світі та вказує на те, що майнові податки повинні стати основою податкових надходжень місцевих бюджетів, що в сучасних українських реаліях є доволі складним процесом. Тому, виходячи із досвіду зарубіжних країн, для початку потрібно, перш за все, зміни базу оподаткування податку на нерухоме майно, оскільки використання в якості бази – площі об'єкта не враховує мету його використання та основні характеристики. При цьому розрахунок має проводитись з використанням коефіцієнтів, які враховували б розміщення нерухомості, умови використання об'єктів, їх технічні показники, ступінь зносу, фактори місцевості; у разі оподаткування

житлової нерухомості необхідно зважати на те, первинним або вторинним є житло. Для з'ясування вартості оцінки ефективним буде використання методу масової оцінки, який проводиться в більшості досліджуваних країн.

8. Встановлено, що для покращення стягнення майнових податків та їх справедливого встановлення доцільно:

- по-перше, забезпечити максимальне покриття податкової бази шляхом внесення змін до Податкового кодексу щодо доповнення нормою, яка визначала б базу оподаткування житлової та нежитлової нерухомості, на яку відсутні документи про право власності у фізичних осіб, на підставі технічних паспортів та/або книг господарського обліку; надання органам місцевого самоврядування широких повноважень у галузі адміністрування та контролю за податками на майно;

- по-друге, вдосконалити механізм оцінки податкової бази шляхом встановлення ряду коефіцієнтів для диверсифікації податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, відповідно до основних характеристик будівель, а також шляхом вдосконалення формули нормативної грошової оцінки земель та зменшення вартості процедур, пов'язаних з реєстрацією земельної ділянки;

- по-третє, необхідно пов'язати стягнення транспортного податку не тільки з технічними характеристиками транспортних засобів, але й з їх впливом на навколишнє середовище;

- по-четверте, чітко визначити склад об'єктів оподаткування та мінімізувати кількість об'єктів, які звільнені від оподаткування або не оподатковуються, зменшити кількість пільг із сплати цих платежів до бюджетів, оскільки такі звільнення є прихованими фінансовими збитками місцевих громад.

9. При прогнозуванні надходжень податку на майно в Україні за допомогою економіко-математичної моделі встановлено, що прогнозні значення надходжень майнових податків в 2020 р. та 2021 р. складатимуть 43621,6 млн. грн. та 60725,3 млн. грн. відповідно.

Список використаних джерел

1. Дубоносова А. Г. Майно як об'єкт оподаткування / А. Г. Дубоносова // Форум права. – 2008. – № 3. – С. 146-151.
2. Шуліченко Т. В. Майнові податки: теоретичні аспекти / Т. В. Шуліченко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – №3. – Т.2. – С. 166-169.
3. Цивільний кодекс України. Київ: видавництво Паливода А.В., 2018. - 456 с.
4. Господарський кодекс України. Київ: видавництво Паливода А.В., 2018. – 248 с.
5. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / А.Смит; [пер. с англ.; предисл. В. С. Афанасьева]. – М.: Эксмо, 2007. – 960 с. – Антология экономической мысли.
6. Рикардо Д. Начала политической экономии и налогового обложения. Избранное / Д. Рикардо; [пер. с англ.; предисл. П.Н. Клюкина]. – М.: Эксмо, 2007. – 960 с. – Антология экономической мысли.
7. Синчак В. П. Еволюція наукової думки в оподаткуванні та її реалізація у податкових системах: монографія / В. П.Синчак. – Київ – Хмельницький: Вид-во ХУУП, 2006. – 294 с.
8. Масгрейв Ричард А. Государственные финансы: теория и практика / Ричард А. Масгрейв, Пегги Б. Масгрейв / Пер.с англ. – М.: Бизнес Атлас, 2009. – 716 с.
9. Химичева Н.И. Налоговое право / Н.И. Химичева. - М.: БЕК, 1997. – 336 с.
10. Податкова система: навч. посіб. для студ. вищ. Навч. закл. / [Лютий І. О., Демиденко Л. М., Романюк М. В. та ін.]; за ред. І. О. Лютого. Ф К.: Центр учбової літератури, 2009. - 456 с.

11. Мельник В.М. Генеза теорій податків / В. Мельник // Фінанси України. – 2004. – № 8. – С. 42-53.
12. Головач І.М. Поняття “податок”: історія виникнення та розвитку / І. Головач// Економіка. Фінанси. Право. – 2010. – № 9. – С. 18-23.
13. Блонська В.І. Майнове оподаткування як елемент податкових систем в економіках добробуту / В.І. Блонська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.4. – С. 122-129.
14. Педь І. В., Лисенков Ю. М., Мельник О. Я. Класифікація майнових податків у національних податкових системах країн світу / Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»: Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1696>.
15. Матвійчук Н. М. Методичні підходи до класифікації податків на нерухоме майно. Економіка та суспільство. 2017. Вип. 8. С. 15-21.
16. Блонська В. І. Майнове оподаткування як елемент податкових систем в економіках добробуту. Науковий вісник НЛТУ України. 2009. Вип. 19.4. С. 122-129.
17. Міліна Н. М. Особливості побудови системи майнового оподаткування в Україні. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. 2013. – С. 309-313.
18. Шуліченко Т. В. Майнові податки: теоретичні аспекти. Вісник Хмельницького національного університету. 2010. – № 3. – С. 146-151.
19. Волохова І. С. Реалізація специфічних принципів у місцевому оподаткуванні (на прикладі майнового оподаткування) / І. С. Волохова // Економіка та держава: міжнародний науково-практичний журнал. – 2013. - № 10. – С. 19-22.
20. Мельник А. М. Проблеми оподаткування нерухомого майна в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2015. - № 19. - С. 82–86.

21. Сибірянська Ю. В. Система майнового оподаткування в Україні: ефекти реформування та напрямки оптимізації / Ю. В. Сибірянська, О. Ю. Кондратюк // Економіка: теорія та практика. - 2015. - № 1. - С. 55-64.

22. Бобох Н. М. Формування в Україні механізму оподаткування нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки / Н. М. Бобох // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. – 2013. – № 5. – С. 55–63.

23. Бобох Н.М. Механізми оподаткування нерухомого майна як складова податкового механізму держави / Н. М. Бобох // Наукові записки Національного університету «Острозька академія», Сер. «Економіка». – 2012. – Вип. 9. – С. 5.

24. Кушнірчук Ю. М. Оподаткування власності, ресурсів, капіталу та його роль у забезпеченні локальної бюджетної безпеки / Ю. М. Кушнірчук // Наук. вісн. Львів. держ. ун-ту внутр. справ. – 2009. – Вип. № 2. – С. 313–323.

25. Блонська В. І. Майнове оподаткування як елемент податкових систем в економіках добробуту / В. І. Блонська // Наук. вісн. Нац. лісотехніч. ун-ту України: [зб. наук. -техн. праць]. – Львів: НЛТУУ, 2009. – Вип. 19.4. – С. 122–129.

26. Петленко Ю. В. Місцеві фінанси: опорний конспект лекцій / Ю. В. Петленко. – К.: Кондор, 2004. – 282 с.

27. Андрущенко В. Л. Фінансова думка Заходу в ХХ столітті: теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів / В. Л. Андрущенко. – Львів: Каменярь, 2000. – 303 с.

28. Фрадинський О.А. Вітчизняний та світовий досвід еволюції оподаткування нерухомого майна / О. Фрадинський // Вісник Хмельницького національного університету. — 2010. — № 6. — Т. 4. — С. 346— 351.

29. Финансовая и налоговая система Древнего Рима [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http:// www.visnuk.com.ua/ru/pubs/id/2677](http://www.visnuk.com.ua/ru/pubs/id/2677)

30. Бечко П. Основи оподаткування: навч. посібник / П. Бечко, О. Захарчук. — К.: ЦУЛ, 2009. — 168 с.

31. Міжнародна хронологія податків [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://aktiv.com.ua/archives/4901>
32. Міжнародна хронологія податків [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://aktiv.com.ua/archives/4901>
33. Оподаткування в Україні: навч. посіб. / За ред. Н.І. Редіної. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 544 с.
34. Нечай Н.В. Нариси з історії оподаткування / Н. Нечай. — К.: Вісник податкової служби, 2002. — 144 с.
35. Заяц Н.Е. Теория налогов: учебник / Н.Е. Заяц. — М.: Изд-во БГЭУ, 2002. — 220 с.
36. Перспективи податку на нерухоме майно в Україні / Група фіскального аналізу при Комітеті Верховної Ради України з питань бюджету // Бюджетний і податковий огляд. — Вересень 2002 р. — К.: ГФА, 2002. — С.71-79.
37. Методичні підходи до формування податку на нерухомість в Україні. Багрій О.О. // Науково-технічна інформація. — 2009. - № 2. — С. 51-55.
38. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу до матер.: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=2755-17>.
39. Андрущенко В. Л. Податкові важелі та стимули розвитку господарських систем (теоретичні засади та практика використання) / В. Л. Андрущенко, В. М. Мельник. — Ірпінь: НУДПСУ, 2006. — 210 с.
40. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика [Електронний ресурс] / Т. Ф. Куценко. — Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/-824/41/1/1/>
41. Taxation Trends in the European Union / Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017 [Електронний ресурс] — Режим доступу: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/taxation_trends_report_2017.pdf

42. Gediminas Davulis Development of Local Municipality Taxes and Principles of Fiscal Policy in Lithuania / G. Davulis, K. Peleckis // American International Journal of Contemporary Research, 2013 - Vol. 3 No. 8, p. 38-50

43. Луценко І. С., Гогулінський В. В. Моніторинг фіскальної політ майнового оподаткування в Україні. Ефективна економіка. 2020. № 11. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8349>

44. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2016 рік / [Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. — К., 2017. — 92 с.

45. Лист ДФСУ від 09.06.2015 р. № 11999/6/99-99-19-01-01-15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/news/id/1601>.

46. Ямпольський В. Податок на нерухомість – 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blog.liga.net/user/vyampolskyu/article/13293.aspx>.

47. Про внесення змін до Податкового Кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи Верховної Ради України; Закон від 28. 12. 2014 № 71 – VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/71-79>

48. Мельник А. М. Критеріальні параметри надання податкових пільг в оподаткуванні нерухомості в Україні / А. М. Мельник // Економіка і держава. – 2016. – № 2. – С. 105–109.

49. Мельник А. М. Проблеми оподаткування нерухомого майна / А. Мельник // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – № 19. – С. 82–86.

50. Anstie, R., Findlay, C. and Harper, I. (1983), The Impact of Inflation and Taxation on Tenure Choice and the Redistribution Effects of Home-Mortgage Interest Rate Regulation, The Economic Record, June, 105-110.

51. Офіційна веб-сторінка Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

52. Офіційний сайт статистичної організації Європейської Комісії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

53. Витрати і ресурси домогосподарств України у 2014 році (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств України): Статистичний збірник. Державна служба статистики України. – Київ, 2015. – С. 368.

54. Сидорович О. Ю. Сучасні тенденції та проблемні аспекти земельного оподаткування в Україні / О. Ю. Сидорович, Ю. Рудницька // Наукові записки. – Випуск 17. – С. 113–120.

55. Seely A. Land Value Taxation / A. Seely // Business & Transport Section. – 2013. – 21 p.

56. Карлін М. І. Роль податку на нерухомість в соціальній політиці країни з транзитивною економікою / М. І. Карлін, Н. М. Бобох // Соціально-економічний розвиток. – 2009. – № 2(12). – С.132–140.

57. Мельник А. М. Передумови розвитку оподаткування нерухомості в Україні / А. М. Мельник, Л. Тарангул // Бізнесінформ. – 2015. – № 11. – С. 358–366.

58. Державна казначейська служба України: офіц. веб-сайт: україн. версія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.treasury.gov.ua/ua>

59. Богатирьова Є. М. Плата за землю як джерело наповнення місцевих бюджетів України. Ефективна економіка. 2018. № 6. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6405>

60. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28.12.2014. № 71-VIII. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/71-19>

61. Про запобігання фінансової катастрофи та створення умов для економічного зростання в Україні: Закон України від 27.03.2014. № 1166-VII (зі

змінами та доповненнями) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1166-18>

62. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні: Закон України від 21.12.2016. № 1797-VIII – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1797-19>

63. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014. № 333-р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>

64. Хомюк Н.Л. Децентралізація як чинник диверсифікації розвитку сільських територій // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2019. № 1 (17). С. 85–91.

65. Податковий кодекс України: прийнятий Верховною Радою України 2 груд. 2010 р. № 2755-IV: текст із змін. станом на 23 серп. 2018 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

66. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру: офіц. веб-сайт: україн. версія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://land.gov.ua>

67. Хомюк Н.Л. Розвиток оренди земель сільськогосподарського призначення в умовах глобалізації // International Scientific-Practical Conference Modern Transformation of Economics and Management in the Era of Globalization: Conference Proceedings. January 29, 2016. Klaipeda: Baltija Publishing. P. 230–233.

68. Мюллер А. Оподаткування землі і нерухомості: міжнародний досвід [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://tchirkounov.ru/articles/?unit=134>

69. Світовий досвід оподаткування нерухомості [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nalog.ru/document.php?id=6150&topic=experience>

70. Форми та оподаткування комерційних організацій в Швейцарії [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.icsl.ru/reports_ru/report7.doc

71. Ткаченко Н. М. Податкові системи країн світу та України. Облік та звітність: Навч.-метод. посіб. / Н. М. Ткаченко, Т. М. Горова, Н. О. Ільєнко / За заг. ред. Н. М. Ткаченка.— К.: Алерта, 2014.— 554 с.

72. Федурін О. В. Податкова система Німеччини [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.nalog.ru/analit/nalint>

73. Федурін О. В. Податкова система Великобританії [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.sfo.nalog.ru/analit/nalint/uk.htm>

74. Pelekhatyy A.O. Forming of local budgets' revenues from taxes in Ukraine under the conditions of budget and taxes decentralization / A.O. Pelekhatyy, H.O. Palytska // Economic and social development of Ukraine in XXI century: national vision and globalization challenges: Collection of scientific articles. — Dradt2Digital Publishing House, 2017. — P. 107—109, 185 p

75. Укравтопром: офіц. веб-сайт: україн. версія [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://ukrautoprom.com.ua/>